

Projektname		Ärende-ID
Livskraftigt företagande/ "Driv eget"		27459
Stödmottagare		Organisationsnummer
Falun Borlänge - regionen		556645-9284
Redovisningsperiod	Total projektperiod	Lägesrapport nr.
101001-101231	080101-101231	14
Insatsområde	Åtgärd	Sökt belopp för utbetalning
Entreprenörskap	1.2	980.646

1. Sammanfattning av periodens verksamhet och kostnader, inkl. tidsplan

Beskriv hur projektet fortlöper verksamhetsmässigt och kostnadsmässigt i förhållande till beslutet om stöd. Ange vilka aktiviteter som har genomförts inom redovisningsperioden. Om resor har genomförts ska en resebeskrivning som tydliggör kopplingen till projektets syfte och mål bifogas. I nedanstående tabell ska aktiviteter enligt beslut om stöd fyllas i. Markera med x om ungefärlig budget hålls för respektive aktivitet. Ge en kommentar till respektive aktivitet vid behov.

Organisation: Mathias Bergqvist anställd som projektledare har under perioden arbetat 80 %. Monica Rönnlund 30 % Sara Bodin, marknadsansvarig, 50 % och Helen Benjaminsson ansvarig för projektadministrationen 60%. Karin Andersson har arbetat 75 % som aktivitetsansvarig.

Konsulterna som projektet upphandlat är Barbro Trum som via sitt företag Trum Management är projektledare för "Kan hon kan jag" (kvinnors företagande), Lars Fors arbetar via sitt företag Bärke Corporate Development med ägarskiften och Helén Gustafsson, Kollegan i Dalarna, verksam i huvudsak inom det område som vi kallar för "Driva". Utöver dessa är NyföretagarCentrum Falun och NyföretagarCentrum Borlänge Gagnef Säter upphandlade för att sköta nyföretagar rådgivningen i respektive kommun.

Under perioden har ett protokollfört ledningsgruppsmöte hållits (Anteckningarna bifogas). Samt en intern utvärderingseftermiddag.

Verksamhet: Livskraftigt företagande/"Driv eget" har fokusområdena - "Ny start", "Driva" och "Ägarskifte". Aktiviteter genomförs både inom respektive fokusområde och övergripande/gemensamt.

Övergripande

Under perioden har ett stort antal aktiviteter anordnas samtidigt som projektet gick in i en slutfas och avslutades den 31/12. Under hösten har 41 träffar arrangerats inom dem tre olika fokusområdena Starta-Driva-Överta.

Alla aktiviteter som är mer än ett tillfälle utvärderas av deltagarna där betyg och kommentarer sätts dels på föreläsare dels övergripande. Medelbetyget är för aktiviteterna inom Starta 3,8, Driva 3,9 och inom överta 3,8 på en 5-gradig skala. Detta har gjort att vi kunnat förändra aktiviteterna både vad gäller innehåll och föreläsare utifrån vad som framkommit i utvärderingarna.

Under perioden har resor enbart skett inom regionen.

Styrgruppen som består av näringslivschefer eller motsvarande fick en lägesrapport över projektet den 23/11 i samband med detta lämnade följeforskarna en rapport.

Följeforskarnas arbete har fortsatt sitt arbete och projektledaren har träffat följeforskarna vid tre tillfällen under perioden. I rapporten som följeforskarna lämnade till projektets styrgrupp kunde man bland annat läsa att: "Projektet har utformat tjänster som möter behoven på adekvat sätt – för nyföretagande, livskraftigt företagande och ägarväxlingsprocessen." Rapporten bifogas.

Den 15/12 hölls en presentation av Driv eget för styrelsen i Falun Borlänge-regionen som består av kommunalråd och kommunchefer för de sex kommunerna.

Ett mindre uppdrag har lagts ut på Ung Företagsamhet med anledning av att vi har en hög medelålder på deltagarna på våra aktiviteter samt att vi känner att vi har svårt att nå och attrahera unga. Uppdraget har redovisats och en sammanställning bifogas denna lägesrapport. Rapporten innehöll många konkreta tips och rekommendationer både vad gäller marknadsföring och upplägg av aktiviteter. Innehållet kommer att spridas vidare till andra intresserade aktörer.

Vi har även genomfört en mindre utvärdering av vår marknadskommunikation både vad gäller hemsida och annonsering. Utvärderingen genomfördes av Kai Sundström, som är Clas Ohlsons reklamchef. Utvärderingen bifogas.

"Ny start" fokuserar på att inspirera och stödja personer som vill starta företag eller nyligen har startat företag.

"Att bli företagare" seminarieriet på 7 kvällar startade i slutet av september och slutfördes under oktober i Borlänge och hade 20 deltagare. Under oktober och november genomfördes seminarieriet i Falun och Ludvika med 30 respektive 18 deltagare. "Att bli företagare" seminarierna hade under hösten ett nytt avsnitt som handlade om hållbart företagande.

Den 18/11 deltog Driv eget på Högskolan Dalarnas arbetsmarknadsdag som utställare. Vi delade monter med Almi, Stiftelsen Teknikdalen och NyföretagarCentrum. Den gemensamma montererna är ett led i det arbete som vi varit drivande i för att förenkla den "komplexa bild" man annars får av aktörer som ger rådgivning inför start av företag.

"Kan hon kan jag" - satsning på kvinnors företagande.

Genomförandet av sk. inspirationskvällar, där företagarkvinnor berättar för andra kvinnor hur det är att vara företagare, har under perioden arrangerats i Borlänge med 23 deltagare. Tyvärr var vi tvungna att ställa in inspirationskvällarna i Gagnef, Säter och Ludvika pga. för få deltagare. Av erfarenhet vet vi att det alltid är svårare att få deltagare till inspirationskvällarna under hösten än på våren.

"Driva" hjälper personer under de första åren som företagare att få företaget livskraftigt.

Under perioden har **"Kreativ list som skapar köplust"** som vänder sig till handelsföretagare slutförts med två personliga besök i butikerna av en expert på butiksexponering som givit konkreta och handfasta tips. Totalt har 17 butiker deltagit i denna andra omgång som varit mycket populär.

Seminarieriet **"Marknadsföring på internet"** har genomförts med en ny föreläsare inom socialmarknadsföring. På seminarieriet deltog 26 personer varav 2/3 var egna företagare. "Marknadsföring på internet" har blivit en av de mest efterfrågade seminarierieterna som vi arrangerat och har haft deltagare inte bara från "våra" kommuner utan även utanför regionen och länet. Utvärderingarna visar att seminarieriet alltid får bra betyg.

Den sista aktiviteten som arrangerades i Driv eget var ett heldagsseminarium i entreprenadjuridik för 25 företagare i Falun.

Fokusområdet **"Överta"** ska inspirera och stödja personer som ska ta över eller har övertagit ett befintligt företag.

Arbetet med modellbyggandet över hur vi ska arbeta med att stödja regionens ägarskiften har fortsatt. Ett samarbete har etablerats med Handelshögskolan i Jönköping som fokuserar på de sk. "mjuka faktorerna" i ett ägarskifte. En arbetsmetod, med fokus på mjuka faktorer, har utarbetats och testades under hösten på sex olika företag.

En ägarskifteskongress hölls den 18/11 med 55 deltagare. Föreläsare var både "professionella aktörer" samt Leksandsbröd och Yrkesakademin som genomfört ägarskiften.

Seminarie serien "Överta ett företag" har genomförts under tre kvällar med 17 deltagare.

Bearbetningen av materialet från undersökningen som vi gjorde tillsammans med Företagarna, där alla företagsägare äldre än 60 år (1.126 personer) kontaktats via enkät och telefon har slutförts. Vi har nu en bra bild över statusen på ägarskiftesföretagen i vår region.

Samverkan med andra projekt och aktörer:

Med nedanstående aktörer har projektet haft kontakt och/eller samarbete med under perioden.

- NyföretagarCentrum från respektive kommun – ingår i "Driv eget" referensgrupp och är upphandlade för att göra den inledande rådgivningen till nyföretagarna.
- Stiftelsen Teknikdalen – samverkan kring föreläsning om hållbart företagande på "Att bli företagare". Ställde ut tillsammans med Stiftelsen på Högskolans arbetsmarknadsdag.
- Näringslivskontoren – Löpande kontakt. Ingår i styrgruppen. Fick lägesrapport om Driv eget den 23/11.
- Handelsansvariga, eller motsvarande, i respektive kommun – kontakter med anledning av att vi arbetar med butiker.
- Företagarna – löpande kontakt för att samordna och dra upp riktlinjer för hur vi tillsammans ska arbeta med ägarskiften. Deltog på vår ägarskifteskonferens som föreläsare.
- Ung Företagsamhet – lagt ut ett uppdrag för att komma med förslag på hur vi förbättrar kommunikation och aktiviteter mot unga.
- Högskolans Näringslivsenhet – ingår i styrelsen samt planering för gemensamma aktiviteter. Deltog på deras arbetsmarknadsdag.
- Internationella Handelshögskolan i Jönköping – samverkan i generationsskiftes frågor. Testomgång på sex företag, med fokus på "mjuka faktorer" i ett ägarskifte genomfördes under hösten.
- Delade monter på Högskolans Arbetsmarknadsdag med Almi, NyföretagarCentrum, Stiftelsen Teknikdalen.
- Andra aktörer – revisionsbyråer, banker m fl. förs löpande diskussioner med och används som föreläsare på våra aktiviteter och utvecklingsprocesser.

Tidsplan:

Håller tidsplanen.

Aktivitet enligt beslutad tid- och aktivitetsplan	Inom budget	Kommentar
Anställning av projektmedarbetare	X	
Kundanpassad individuell rådgivning, nystartprocessen	X	Har skett via NyföretagarCentrum i respektive kommun som upphandlats för att sköta detta.
Seminarier nystartprocessen	Under budget	Starta eget seminarier har genomförts löpande. Arrangeras tillsammans med NyföretagarCentrum.
Kundanpassad individuell rådgivning, ägarväxling	X	Skett i NyföretagarCentrums och i egen regi.
Seminarier ägarväxling	X	Seminarie serien på tre kvällar har genomförts vår och höst. Sk. Inspirationskvällar med tema ägarskifte har genomförts. Ägarskifteskonferens genomfördes den 18/11 2010.
Branschspecifika seminarier/nätverksaktiviteter	X	Insatser mot turism, butik, handel på internet och entreprenadbranschen har genomförts.
Start och drift av nätverk	X	Vi har valt att arbeta branschvis med aktiviteter inom bland annat turism, handel, entreprenad för att nätverken mellan företagen ska stärkas. Inom entreprenadbranschen har vi startat upp ett nätverk av nyföretagare. Det kvinnliga nätverket Lovely Monday tog vi över under det sista året av projektet.
Start och drift av delprojekt: kvinnors entreprenörskap	X	Varit mycket lyckosamt.

Informationsspridning om verksamhet och resultat	X	Via media, seminarier, konferenser, frukostmöten, samverkansaktörer, styrgrupp, referensgrupp, styrelsen i Falun Borlänge-regionen m fl.
Projektutvärdering och slutredovisning	Över budget	Över budget pga. de nya reglerna för följeforskare som kom efter beslut.

2. Avvikelser från ansökan och beslut

Beskriv eventuella verksamhetsmässiga, tidsmässiga och ekonomiska avvikelser från ansökan och beslut. Lämna en motivering/förklaring till hur avvikelserna har uppkommit och hur det påverkar projektgenomförandet. Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits/ska vidtas med anledning av avvikelserna. Ange om avvikelserna föranleder en ansökan om förändring av projektet.

Vi har inte upparbetat alla kostnader vilket beror på flera anledningar. En anledning är att Almi, efter projektets början, startat upp ett omfattande och uppskattat mentorprogram. Detta gjorde att vi inte la några resurser på detta, utan istället skickad personerna ifråga vidare. Vi har även fått mindre kostnader för rådgivning till invandrare då Almi IFS som är specialister på rådgivning till denna grupp fick finansiering efter projektets start och vi skickat personer vidare till dem.

När projektet startades upp var vi i en högkonjunktur vilket gjorde det svårt att hitta rätt personal att anställa. Trots kontakt med två rekryteringsbyråer gick det inte att hitta de rätta personerna utifrån de krav vi hade. Vi beslutade oss då för att upphandla dessa tjänster och under hösten 2008 upphandlades två konsulter en "projektmedarbetare" och en "process ledare för ägarskifte". Detta medförde att lönekostnaderna blev lägre, samtidigt som konsultkostnaderna ökade.

Genom det nära samarbetet med "professionella aktörer" har många av de 120 föreläsare vi i snitt haft per år, ställt upp gratis.

En ökad kostnad i förhållande till budget har uppkommit för följeforskning då det efter projektets beviljande kom krav på att omfattningen av följeforskningen skulle vara betydligt högre än budgeterat.

3. Uppnådda resultat

Beskriv de hittills uppnådda resultaten och utfallet av angivna indikatorer. Ange namn och, om möjligt, organisationsnummer på eventuella nya företag samt beskriv vilken typ av eventuella nya arbetstillfällen som skapats som ett resultat av projektets verksamhet.

Indikatorer och mål följs upp halvårsvis och en uppföljning sker i denna lägesrapport.

Mål (som angavs i ansökan)	Måluppfyllelse	Aktiviteter inom målet
Att intresset för företagande ökar i regionen.	Statistik från NyföretagarCentrums sk. Nyföretagarbarometern visar att nyföretagandet i förhållande till andra kommuner ökat i fyra, oförändrat i en och minskat i en av de sex kommuner som deltagit i projektet. Gagnef, Säter och Ludvika är de tre kommuner i Dalarna som visar den högsta ökning av företagsamma personer under åren 2009-2010, enl. Svenskt Näringslivs undersökning.	Inspirationskvällar (1 kväll med <u>inriktning mot entreprenad</u> , 12 deltagare) och <u>starta eget</u> seminarier genomförda (17 serier á 7 kvällar med 376 deltagare). Kampanj genomförts med mycket bra resultat.
Att andelen företag som drivs av kvinnor ökar i regionen.	Svenskt Näringslivs undersökning om företagsamheten visar att fem av de sex kommunerna som ingått i projektet har haft de fem högsta ökningarna i Dalarna vad gäller företagsamheten hos kvinnor under åren 2009-2010.	<u>Inspirationskvällar</u> för kvinnor har genomförts vid 26 tillfällen med 395 deltagare.
Att andelen företag som överlever de tre första åren ökar i regionen.	Detta är en insats som måste pågå under en längre tid än under projektets tre år för att statistiskt kunna mätas.	Insatser mot entreprenadsidan har genomförts (<u>mentorprogram</u> med 10 företag, 2 heldagar med <u>entreprenadjuridik</u> (61

		<p>deltagare), temakväll med <u>ROT-avdrag</u> och marknadsföring med 32 deltagare). Seminarierien <u>marknadsföring på internet</u> har genomförts (5 seminarierier å 3 kvällar med 105 deltagare). Insatser mot handel (40 företagare har deltagit i <u>branschprogrammet för handel</u>) och turism branschen (20 företagare har deltagit i <u>branschprogrammet för turism</u>). <u>Erfarenhetsnätverk för kvinnor</u> har genomförts med 15 träffar för 14 företagare. 2 heldagar med <u>styrelsearbete för småföretag</u> har genomförts med 60 deltagare. Seminarierie på 3 kvällar med 12 företagare på temat <u>affärsutveckling</u> har genomförts. Varumärkesseminarierie på tre tillfällen med 9 deltagare har genomförts. En lunchföreläsning med titeln "<u>Upp på tå</u>" som handlade om försäljning har genomförts med 21 deltagare.</p>
Att andelen lyckade ägarväxlingar ökar i regionen	Detta är en insats som måste pågå under en längre tid än under projektets tre år för att statistiskt kunna mätas.	<u>Arbetsmodell</u> finns framtagen som testats. <u>Rådgivningar</u> genomförts. Seminarierie på 3 kvällar om att <u>överta företag</u> har genomförts vid fyra tillfällen med 54 deltagare. Inspirationskväll med temat <u>ägarskifte</u> har genomförts vid två tillfällen med 42 deltagare.
Att samarbetet mellan de sex kommunerna som omfattas av projektet utvecklas.	Har utvecklats väsentligt under projektperioden.	Löpande kontakter med olika personer i kommunerna.
Att bygga en plattform och vara en förebild för hur regionen kan samarbeta med ägarväxling	Modell och arbetssätt finns framtaget.	Arbetet med att bygga en plattform har slutförts med nyckelaktörer. Har byggt upp samverkan med Handelshögskolan i Jönköping.

Kortsiktiga Mål – som angavs i ansökan	Kommentar
Nystartsprocessen	
Minst 400 rådgivningar till personer som funderar på att starta eget ska genomföras	660 personer har fått rådgivning under projektet.
Minst 60 nystartade företag ska få personlig enskild rådgivning	En grupp på 10 nystartade entreprenadföretag har fått en branschkundig coach under ett år. 40 butiker har fått enskild hjälp att öka sin försäljning. En grupp ("Erfarenhetsnätverk") på 14 företagare har träffats vid 15 tillfällen och fått individuell handledning. Dvs totalt 64 företag.
Minst 6 seminarier till nyföretagare ska genomföras	17 seminarierier på totalt 119 seminarier har

Kommentar till indikatorerna: andelen kvinnor/män med utländsk bakgrund är väldigt lågt. Anledningen till detta är det nära samarbetet med Almi IFS dit vi skickar personer med invandrabakgrund för rådgivning. Vi har idag ett nära samarbete med IFS och stöttar dem i deras verksamhet. När Driv eget startade var invandrarrådgivningen inom IFS på väg att läggas ner. Idag ser det helt annorlunda ut då Almi IFS har två personer sysselsatta med att ge denna rådgivning på flera språk.

Vid genomgång av indikatorerna, inför slutrapporten, upptäcktes att fyra företag redovisats dubbelt i tidigare lägesrapporter. Detta har justerats i denna lägesrapport.

5. Jämställdhet/Integration och mångfald/Miljö/Folkhälsa

Vilken påverkan har projektet haft på jämställdhet, integration och mångfald, miljö och folkhälsa? Beskriv utförligt de insatser som gjorts inom dessa områden. Folkhälsa är ett obligatoriskt kriterium för samtliga projekt inom programområde Östra Mellansverige. Projekt inom andra programområden får gärna använda möjligheten att beskriva sin verksamhet ur ett folkhälsoperspektiv.

Miljö: Hållbart företagande och miljö frågor har införts som en del i seminarieriet "Att bli företagare" som genomfördes under hösten. 68 personer deltog på dessa föreläsningar.

Jämställdhet: Särskild hänsyn har tagits till jämställdhetsperspektivet då "kvinnor som entreprenörer" (i vår dagliga kommunikation ersatt av det smidigare - "**Kan hon kan jag**") vilket marknadsförs utåt. Utvärderingar visar att hälften av kvinnorna som deltar på de inspirationskvällarna som arrangeras inom ramen för "Kan hon kan jag" startar företag.

Ledningsgruppen består av två män och fyra kvinnor. Aktiviteterna inom "Kan hon kan jag" redovisas ovan. Konkreta insatser har gjorts och görs löpande inom projektet.

Integration: Vi delar lokaler med Almi IFS (som arbetar med rådgivning till invandrare som vill starta eget företag) Vi arbetar gemensamt för att få fler invandrare på våra aktiviteter och vi har varit medfinansier på deras aktiviteter.

6. Privata bidrag i annat än pengar

Redogör för eventuella privata bidrag i annat än pengar som tillförts projektet. Ange vart bidraget kommer ifrån samt hur värdet på bidraget har beräknats.

Almi har medfinansierat projektet med egen tid för uppbyggnad av området innovativa tjänster. Almis rapport finns som bilaga.

Näringslivskontoren i Falun, Ludvika och Smedjebacken har medfinansierat projektet med egen tid i form av företagsbesök hos företag som bland annat ska genomgå generationsväxling. Kontakterna har sedan förmedlats till oss och vi har tagit kontakt med företagen. En fördel för oss med detta upplägg har varit att kommunernas näringslivskontor har ett etablerat nätverk hos det lokala näringslivet som vi på detta sätt lätt fått tillgång till.

7. Informationsinsatser och offentliggörande

Beskriv hur intressenter och allmänheten fått kännedom om projektet och strukturfondernas medfinansiering. Trycksaker, annonser, inbjudningar, skyltar, webbplats o.s.v. skall alltid inkludera den europeiska flaggan tillsammans med text om Europeiska Unionen och Europeiska regionala utvecklingsfonden. (bifoga eget framtaget material) Ange adress till webbplats där information om projektet finns.

Där projektmedarbetarna sitter finns dekaler uppsatta. På hemsida (www.driveget.se), annonser, tryckt broschyr, PowerPoint presentationer och annat externt material finns EU logga och Region Dalarnas logga.

På ägarskiftskonferensen, som arrangerades i november, var det loggor på inbjudan, deltagarlistor, material som delades ut, på roll-uper på scenen samt från referatet som skickades ut efter konferensen.

I samband med våra aktiviteter informeras det om hur vi är finansierade. På de deltagarlistor som deltagarna signerar finns EU- resp. Region Dalarnas logga.

Under perioden skickades en pressrelease ut med information om åldern på Dalarnas företagare som är bland dem äldsta i Europa. Detta ledde till en helsidesartikel i Dalarnas Tidningar. Artikeln bifogas.

8. Övrigt

Finns det ytterligare information om projektet och dess verksamhet som bör uppmärksammas? Finns det planer på att driva projektets verksamhet vidare efter avslutad projektperiod? Vilka åtgärder har då vidtagits för att ordna fortsatt finansiering?

--

9. Underskrift

Lägesrapporten ska undertecknas av projektledare eller person som har rätt att företräda projektägaren.
Undertecknad intygar att ovan lämnade uppgifter är fullständiga och riktiga:

Datum 110330	Ort Borlänge
Underskrift	
Namnförtydligande Mathias Bergqvist	